

MILICA DROBAC PAVIĆEVIĆ
KAKO SE PODSTIČE KREATIVNOST?

**MILICA DROBAC PAVIĆEVIĆ
KAKO SE PODSTIČE KREATIVNOST?**

EDICIJA:
METAMORFOZE

Izdavač:
Imprimatur d.o.o.
Miše Stupara 4
Banja Luka
info@imprimatur.ba

Za izdavača: Boris Maksimović

Urednica: Marija Pejić

Lektura: Marija Pejić, Sonja Lero Maksimović

Dizajn korica: Damir Omić

Motiv na naslovnici: Andrea Krnetić Grbić

Fotografija na koricama: Ivan Lončar

Grafička priprema: Sonja Lero Maksimović

Štampa: Skandi s.p.

Za štampariju: Mladen Spasojević

Tiraž: 500

Godina: 2022.

ISBN: 978-99976-53-29-1

Distributer za Srbiju:
BIBLIONER d.o.o.
Dunavski kej 12, 11000 Beograd
office@biblioner.rs
011/3284-094, 066/802-13-32

Milica Drobac

Pavićević

KAKO SE
PODSTIČE
KREATIVNOST?

SADRŽAJ

1. PREDGOVOR.....	9
1.1. KOME JE OVAJ TEKST NAMIJENJEN?.....	12
1.2. OBRAZOVNI SISTEM I KREATIVNOST KAO KOMPETENCIJA ZA 21. VIJEK.....	16
2. POLAZNE POSTAVKE.....	23
2.1. KREATIVNOST JE DOSTUPNA PROUČAVANJU – DEMISTIFIKACIJA	24
2.2. KREATIVNOST KAO KREATIVNO MIŠLJENJE I KREATIVNO OKRUŽENJE.....	27
2.3. KREATIVNO MIŠLJENJE KAO KONSTRUKTIVISTIČKI AKT.....	28
2.4. KREATIVNO MIŠLJENJE KAO SPECIFIČNA SPOSOBNOST.....	31
2.5. KREATIVNO MIŠLJENJE SE UČI.....	34
2.6. KREATIVNOST NIJE DRUGA STRANA NOVČIĆA MENTALNE BOLESTI.....	37
2.7. KREATIVNO MIŠLJENJE JE NEODVOJIVO OD ETIKE I MORALNIH NAČELA.....	39
3. KREATIVNO MIŠLJENJE.....	41
3.1. ŠTA JE KREATIVNO MIŠLJENJE?.....	49
3.1.1. Divergentno mišljenje.....	51
3.1.2. Konvergentno mišljenje.....	54
3.2. KREATIVNO MIŠLJENJE U NAUCI.....	57

4. SMJERNICE ZA PRIMJENU TEHNIKA I IZRADU ZADATAKA KOJI PODSTIČU KREATIVNO MIŠLJENJE.....	64
4.1. OPŠTE TEHNIKE I SMJERNICE ZA PODSTICANJE KREATIVNOG MIŠLJENJA.....	66
4.1.1. Brejnstorming – da ili ne?.....	67
4.1.2. Obrnuti brejnstorming.....	70
4.1.3. Design Thinking metoda.....	72
4.1.4. Neobična upotreba predmeta.....	76
4.2 . SMJERNICE ZA PODSTICANJE KREATIVNOG MIŠLJENJA U DRUŠTVENIM I PRIRODNIM NAUKAMA.....	80
4.2.1. Napravi himeru!.....	82
4.2.2. Napiši svoju priču.....	87
4.2.3. Postani bloger!.....	98
4.2.4. Vrijeme je za prepravke	100
4.3. SMJERNICE ZA PODSTICANJE KREATIVNOG MIŠLJENJA U UMJETNOSTI.....	101
4.3.1. Pošalji razglednicu.....	103
4.3.2. Reciklaža umjetničkog djela.....	104
4.3.3. Napravi plakat!	104
4.3.4. Kiša – slušanje muzike uz pokret	104
4.3.5. Napravi skulpturu.....	105
4.4. SMJERNICE ZA PODSTICANJE KREATIVNOG MIŠLJENJA KROZ FIZIČKE AKTIVNOSTI.....	106
4.4.1. Električni zid.....	107
4.4.2. Paukova mreža.....	108
4.4.3. Mapa sa blagom.....	109
4.5. UMJESTO ZAKLJUČKA.....	109
5. PREPREKE ZA PODSTICANJE KREATIVNOG MIŠLJENJA.....	111
5.1. VREMENSKO OGRANIČENJE I (NE)OBUČENOST UČITELJA I NASTAVNIKA.....	112
5.2. STANDARDIZACIJA RADA I VREDNOVANJA.....	114
5.3. ZAHTJEVI ZA ŠKOLSKIM POSTIGNUĆEM.....	117
5.4. DOMINANTNA ULOGA NASTAVNIKA.....	119
5.5. RIGIDNOST MIŠLJENJA.....	122

6. POGOVOR.....	127
7. REFERENCE.....	130
IZRECENZIJA.....	137

1. PREDGOVOR

KADA SAM NASTOJALA rasvijetliti termine u psihologiji kreativnosti (Drobac Pavićević, 2020), pojam *kreativnost* i *stvaralaštvo* po značenju sam izjednačila jer se odnose na isti fenomen – stvaranje (stvaralaštvo) odnosno kreiranje (kreativnost), ali nikada ne gubeći iz vida, naravno, da ne postoje baš potpuno isti ili jednaki sinonimi. U svakodnevnom govoru oba termina, i stvaralaštvo i kreativnost, više se vezuju za umjetnost i estetiku nego za nauku, i to dodala bih – krajnje neopravdano. Takođe možemo uočiti da kada želimo istaći nečiji cjeloživotni umjetnički rad, koristimo izraz „stvaralaštvo”. Na primjer, stvaralaštvo Dostojevskog ili stvaralački opus Ive Andrića. S druge strane, primjetna je učestalija upotreba termina „kreativnost” kada je riječ o sposobnosti ili načinu mišljenja, nekom produktu ili osobini ličnosti. Iz svih navedenih razloga nevoljno sam se opredijelila za dalju upotrebu izraza „**kreativnost**” u pisanju ovog teksta.

Dalje sam se prilikom pisanja rukovodila Rankovim (Runco, 2007: 376) viđenjem upotrebe termina kreativnost. On je možda prvi uočio potrebu da se, bar što se tiče psihologije kao nauke, pojam kreativnost ne upotrebljava kao imenica, već kao pridjev, pa zato danas češće slušamo o kreativnom produktu ili kreativnom ponašanju, kreativnoj osobi ili kreativnom mišljenju. Složila bih se da je ovakvo zapažanje vrlo pragmatično, posebno kada uzmem u obzir namjenu ovog rukopisa – a to je vježbanje i ispoljavanje kreativnosti. Ako bih ostala na tako širokom shvatanju pojma kreativnosti, kako sam ga predstavila kroz mitove o sfingi i Platonovoj pećini u prethodnoj knjizi (Drobac Pavićević, 2020), manja je šansa da će se u praksi nešto konkretno uraditi. Pronicanjem u to šta raditi s kreativnošću kao oblikom mišljenja i kakva okolina nam je potrebna za ispoljavanje te kreativnosti, to prestaje biti „potraga za duhom”, a postaje praktičan i konkretan rad. Dodala bih i rudarski, iako mnogi od vas nemaju takve asocijacije kada se pomene kreativnost. Međutim, demantuju nas iskazi velikih stvaralaca koji

su svi redom navodili značaj rada, sate i sate uložene u neki proces koji je u konačnici iznjedrio vrhunsko umjetničko ili naučno djelo. Ne kažem da nema rudarskog posla u školi, ima, posebno kad se uzme u obzir sve ono besmisleno mehaničko učenje činjenica na nivou deklarativnog znanja, ali rijetko kada tu možemo iskopati bilo šta što je vrijedno. Obično „besmisleno lopatanje”. Ali ako tragamo za zlatom ili dijamantima, onda moramo misliti o drugačijem pristupu radu, koji se ne plaši lopatanja i znoja. Zato ću nastojati da kroz (ne)savremena naučna i stručna saznanja o nekim tehnikama „kreativnog lopatanja” ponudim praktične i pragmatične smjernice o njihovoj upotrebi, a sve s ciljem da se težak rad u školi učini smislenim i vrijednim. Na narednim stranicama pisaću o kreativnosti kao o pridjevu. Pisaću o **kreativnom mišljenju** i o **kreativnom okruženju**.

Za uspješnu primjenu bilo kakvih savjeta važan je kontekst. Mi imamo čudnu sklonost ka doslovnom preuzimanju rješenja iz različitih društvenih okruženja i primjenjivanju u našem sistemu, bez prethodnog istraživanja o ishodima koji iz takve prakse slijede. To je posebno izraženo u obrazovnom sistemu. Tako smo uradili sa inkluzijom, pa rad sa darovitim ne postoji, uveli smo Bolonjski način studiranja, pa nam studenti praktične radove konstruišu u svojim glavama jer uslova za praksu nemamo. S namjerom da izbjegnem takav pristup, počecu od pitanja šta o kreativnosti kažu naši domaći radovi. Pod domaćim radovima podrazumijevam empirijske i pregledne naučne radove koje su sproveli istraživači našeg govornog područja na ispitanicima koji govore srpski ili srodne jezike. Istražujući konstrukt kreativnosti kroz upravo opisanu domaću stručnu i naučnu literaturu, uočila sam sljedeće: prvo, veoma je mali broj empirijskih radova iz oblasti kreativnosti u odnosu na druge psihološke teme. To nam dalje ukazuje na slabu istraženost ovog konstrukta kod nas. Primjetno je da su istraživanja o prirodi kreativnosti najviše našla prostora u obrazovanju, odnosno pedagoškoj psihologiji, što je negdje i razumno. Podaci dobijeni u takvim istraživanjima šaroliki su i često usmjereni na implicitne teorije koje nude odgovor na pitanje kako ljudi konstruišu značenje pojmova u svojim umovima. Sternberg (1985: 608) kaže da takve teorije treba samo otkriti jer one već postoje u glavama ljudi, i mogu biti korisne za formulisanje značajnih kulturnih pogleda koji dominiraju razmišljanjem, u ovom slučaju, o kreativnosti. Proučavanje implicitnih teorija je važno, posebno ako uzmemo u obzir da su iz njih proizašle eksplicitne teorije. Svaka eksplicitna teorija, konstrukcija psihologa ili drugih naučnika zasnovana na empirijskim podacima prikupljenim psihološkim mjerenjima (Sternberg, 1985: 607), prethodno

je bila implicitna teorija autora koji ju je kreirao. Prema tome, ne želim reći da istraživanja implicitnih teorija nisu značajna, ali nam ne nude odgovore na pitanja kao što to radi empirijska provjera bilo koje eksplicitne teorije kreativnosti. Ako pregledamo ukupan broj radova iz oblasti pedagoške psihologije, iz referentnih časopisa i zbornika radova sa naučnih skupova¹ u posljednjih pet godina, potvrdićemo moju tvrdnju o malom broju empirijskih radova. Od ukupno 96 objavljenih radova iz oblasti pedagoške psihologije, samo 3 rada se odnose na temu kreativnosti (Maksić, Pavlović, 2021: 180), dok od 147 objavljenih radova iz dva referentna časopisa, samo tri rada su napisana na temu kreativnosti (Stojilović, 2017: 319; Su, Lyu, & London, 2022: 25; Međedović & Đorđević, 2017: 341). Pregledom ovog skromnog broja radova objavljenih u posljednjih pet godina došla sam i do drugog uvida. Najveći broj objavljenih radova iz oblasti pedagoške psihologije i dalje se dominantno bavi istraživanjem socijalnih stavova prosvjetnih radnika o kreativnosti u obrazovnom kontekstu. Ispitanici u tim istraživanjima, koje takođe i dalje smatram najvećim resursom (ili preprekom) za razvoj i ispoljavanje kreativnosti, imaju pozitivan ali očigledno i pasivan odnos prema kreativnom mišljenju, iako je ono jedno od najvažnijih kompetencija za 21. vijek.

Razumljivo mi je zašto je u pitanju mali broj radova. Neki psiholozi čak smatraju da je kreativno mišljenje slab konstrukt (nedovoljno ispitan u praksi, podaci ga ne objašnjavaju potpuno) (Woolfolk, 2016: 288), ali dosadašnja istraživanja na svjetskom nivou demantuju takav stav. Prije bih kazala da je kreativnost zahtjevan konstrukt za svakog istraživača i naučnika iz bilo koje oblasti, a posebno za nas iz društvenih nauka. Mada, situacija nije ništa bolja ni za svaki drugi psihološki konstrukt. Mi psiholozi se, nažalost, ne možemo pohvaliti velikim brojem naučnih zakona, a još manje dokazima. I dalje se krećemo kroz maglovite vjerovatnoće, koje se ponekad tek toliko razbistre da nam dozvole da vidimo kako ipak nešto ima, mada i dalje ne znamo sa sigurnošću šta. Ne bih da vas ovakvi naučni rezultati obeshrabre u bavljenju ovako važnim konceptom samo zato što naši naučnici, a tu uključujem i sebe, nisu dovoljno rastjerali tu maglu sa prirode kreativnosti. Ovo je zapravo nastojanje da se teorija približi praksi i da se ponuđeni sadržaji aktivno testiraju kroz svoju primjenu u prirodnom

¹ Pregled ukupnog broja objavljenih radova iz zbornika sa naučnih skupova, poput „Empirijskih istraživanja u psihologiji” (Filozofski fakultet u Beogradu), „Savremenih trendova u psihologiji” (Filozofski fakultet u Novom Sadu), a tu su i dva referentna časopisa „Psihologija” i „Primenjena psihologija”.

okruženju gdje bilo koje dijete uči – samostalno kod kuće ili pod nadzorom kompetentnih odraslih osoba u školi.

1.1. KOME JE OVAJ TEKST NAMIJENJEN?

DVA MITA (Drobac Pavićević, 2020: 16) iznjedrila su dva junaka za kreativno rješavanje problema: Edipa, koji je uspješno savladao čitav proces, i Oslobođenog čovjeka,² kojeg je okolina spriječila da proces kreativnosti završi do kraja. Srećom, ograničenja njegove okoline istovremeno su i sačuvala njegov život. Jer da su i oni bili fizički oslobođeni, a mentalno i dalje okovani, naš Oslobođeni čovjek bi to platio glavom. Ipak, ne smijemo ostati na tome da je Oslobođeni čovjek samo imao sreće i da je nemoguće taj proces dovesti do kraja. Svako od nas ima u sebi dio koji je okovan i koji bi trebalo osloboditi. Neki od nas će biti samouki i sami proći proces oslobađanja, ali za većinu nas biće potreban vodič na tom putu oslobađanja. Ovaj rukopis upravo nudi konkretne smjernice kako skidati mentalne okove i kod sebe i kod drugih. Zato ćemo početi tamo gdje smo stali – sa zadnjim zadatkom iz knjige „Šta je zapravo kreativnost?” (Drobac Pavićević, 2020: 234): „Na koji način možemo pomoći našem Oslobođenom čovjeku da uspostavi obrazovni sistem za sve okovane ljude kako bi postali Slobodni? Kako da promovise slobodu u obrazovanju, kao predušlov za ispoljavanje kreativnosti?”

Bila bih previše samouvjerena kada bih napisala da je pred vama putokaz kojim ćete koračajući uspješno transformisati riječ Okovan u riječ Oslobođen. Takvu smjelost ću iskazati nakon dobijenih povratnih informacija od praktičara koji su u svom radu primijenili savjete iz ove knjige. Samo tako možemo znati da li je put koji sam iscrtala

² Oslobođeni čovjek je u knjizi „Šta je zapravo kreativnost?” kroz metaforu predstavljen kao nedovršeni kreativni proces. Platonov mit o pećini i oslobađanje okovanog čovjeka koji uspijeva da izađe iz pećine i spozna Ideje, a potom se vrati u pećinu kako bi svoju spoznaju podijelio sa ostalim ljudima koji su i dalje bili okovani, je upotrijebljen da se prikaže stvaralački put pojedinca i značaj okruženja za okončanje tog procesa. Nažalost, u Platonovom mitu taj proces nije okončan, ili bi bio okončan tragično, i kao takav simbolično ukazuje na rigidnost ljudi i otpor društva prema kreativnim produktima, bez obzira na to kakvi oni bili. Dalje se u tekstu Oslobođeni čovjek koristi kao metafora za sve entuzijaste koji visoko vrednuju kreativnost i zalažu se za njegovu implementaciju u obrazovnom sistemu kao i široj društvenoj sredini.

na mapi podsticanja kreativnog mišljenja tačan. Pozivam vas da na tom putu transformacije zajedno pokidamo lance koji su sastavljeni od malih ali ipak čeličnih čvrsto uvezanih slova „o”. Od čega se sastoje ti lanci? Straha od neuspjeha, straha od kazne, straha od izgubljenog vremena, odsustva podrške, usamljenosti, netolerancije na frustraciju, netolerancije na mukotrpan rad? Možemo primijetiti da upravo na ovim lancima leži naše školstvo pa i vaspitanje – greške se kažnjavaju, neuspjeh nije dozvoljen, podrška i pohvala se daju samo kad se daje tačan odgovor (i to onaj koji odrasli smatra tačnim), rijetko smo duži period izloženi frustraciji pri rješavanju zadataka, jer nema se vremena, a mukotrpan rad je prisutan dominantno u mehaničkom učenju verbalnog sadržaja – žargonski kazano – pri bubanju. Savjeti i smjernice koji su pred vama nastali su na osnovu empirijskih podataka savremenih psiholoških istraživanja, koja su mi poslužila da kreiram zadatke koji bi trebalo da podstiču kreativno mišljenje. Ovo nije jedna od knjiga popularne psihologije – kako poboljšati kreativno mišljenje u pet koraka ili kako da vaše dijete bude mali kreativni genijalac, iako vjerujem da bi to uveliko olakšalo posao mom izdavaču. Da je to tako lako, do sada bismo svi zahvaljujući napisanim knjigama samopomoći sredili svoj ljubavni život, riješili se anksioznosti, riješili se cigareta, depresije ili suvišnih kilograma uz zarađeni milion na račun, jer bogat je biti lako! Kao što je Robert Torre (Torre, 2021: 95) lijepo napisao: ne zaboravite da je svrha pisanja knjiga samopomoći u tome da se iste prodaju! Prema tome, knjiga nije namijenjena ambicioznim roditeljima i učiteljima koji žele kroz par praktičnih savjeta preko svojih učenika/djece doći do vanserijskih postignuća kako bi i oni zajedno s njima zasijali na naslovnim stranicama dnevne štampe. Ali jeste za one roditelje i učitelje koji svoju djecu dovoljno vole da ih učine onakvima kakvi oni mogu postati – slobodni građani univerzuma, kako bi to kazao Bertrant Rasel (2015: 5), ne razmišljajući o svojoj ličnoj ili profesionalnoj dobiti. U konačnici, uspjeh u podsticanju kreativnog mišljenja zavisi od vaših vrijednosti o kreativnosti, kao i od radne atmosfere koju priređujemo našoj djeci dok ih podučavamo.

Kada se govori o kreativnosti, često se može čuti i od laika i od profesionalaca da je najveći problem naše okruženje i uslovi rada, pri čemu se često zaboravlja lična uloga u svemu tome. Nije uvijek okruženje krivo za sve, ponekad ima i do nas samih, posebno kada zagrlimo svoje lance: kada izbjegavamo greške, izbjegavamo kaznu, štedimo vrijeme, uklapamo se, ne štrčimo, izbjegavamo neprijatnost frustracije i rada. Ponekad nam je samo perspektiva koju smo zauzeli pogrešna, a ponekad znanje koje smo stekli. Slično je i s našim nastavnim kadrom i učenicima. Ne treba njih promijeniti i

zamjenjivati – ne postizemo mnogo ako dovedemo nove učitelje i nastavnike – već njihov način učenja i podučavanja. Možda je ovo pravo mjesto gdje bi trebalo postaviti pitanje kakav nastavnik treba ili može da podstiče ispoljavanje kreativnosti kod svojih učenika. Isto pitanje se postavlja i kad je riječ o roditeljima. U kojim porodicama će djeca u većoj mjeri ispoljavati kreativnost? Roditelji koji se plaše potencijalne, ili bolje reći izvjesne, materijalne štete koja može nastati kao ishod kreativnosti djeteta vjerovatno će pružiti otpor njihovim „eksperimentisanjima” sa stvarima. Jer da bismo dobili nešto novo, često moramo rasklopiti nešto staro, što roditeljima može izgledati kao uništavanje materijalno vrijednih stvari. Sjećam se iz svog djetinjstva da su dječaci često rastavljali kasetofone i radio-aparate pokušavajući od njih napraviti moćnije proizvođače zvuka, a ishod su češće bili upropašteni uređaji bez mogućnosti vraćanja u prvobitni oblik. Oni roditelji koji na te pokušaje ne gledaju negativno stvaraju prostor za ispoljavanje kreativnosti.

Moram priznati da sam na početku bila pri stavu da učitelji i nastavnici moraju biti visoko kreativni ukoliko žele da kreativnost podstiču kod svojih učenika. Međutim, čitajući literaturu o kreativnosti, shvatila sam da je mnogo značajnije okruženje u kojem stvaralac stvara nego lični kreativni potencijal ljudi oko njega. Bez adekvatne podrške i uslova ne može se ni doći do zaokruživanja procesa kreativnosti. Možda je ovo pravo mjesto i da izložim opravdanu kritiku Ane Pešikan na moj prvi rukopis o kreativnosti: „Kada su se neki književnici žalili zbog oštih književnih kritika Jovana Skerlića i rekli mu da on ne može da piše o književnom delu kada sam nije u stanju da ga stvori, Skerlić im je odgovorio u svom britkom stilu: 'Ja ne znam da snesem jaje, ali znam šta je mućak.' Prenesimo ovu anegdotu na polje uticaja nastavnika. Ako je nastavnik valjano formiran u inicijalnom obrazovanju i kasnije podržan dobrim sistemom profesionalnog razvoja, on je kompetentan profesionalac za podsticanje svih aspekata razvoja dece i mladih, on zna šta da radi i zašto to radi. Nažalost, naši nastavnici u regionu ne obrazuju se na taj način, niti je u obrazovnim politikama primenjen savremeni koncept profesionalnog razvoja nastavnika, a mnogi obrazovni zakoni prenebregavaju i ne ostavljaju prostora za profesionalnu autonomiju nastavnika. Nastavnik nije zanimanje nego profesija, podsticanje stvaralaštva kod učenika, razvoj sistema vrednosti koji ga podržava jeste deo profesionalne uloge, a ne vlastitog talenta nastavnika (razrešena je stara rasprava da li se neko rađa sa talentom da bude nastavnik).” Ipak, ne možemo reći da su svi učitelji i nastavnici jednako skloni ka kreativnom mišljenju, niti da imaju taj potencijal. Ponekad je do njihovih uvjerenja

o načinu podučavanja, nekada do osobina ličnosti, a nekada do njihovog znanja iz ove oblasti. U psihološkom smislu, istraživanja pokazuju da se kod onih koji su skloni kreativnom mišljenju i ponašanju uočava sklonost ka sposobnosti divergentnog i konvergentnog mišljenja (Patterson & Kerrin, 2016; Shaw, 2022; Acar & Runco, 2019), otvorenost ka iskustvu, što obuhvata imaginaciju, estetsku osjetljivost, intelektualnu radoznalost i visoko vrednovanje i preferiranje raznovrsnosti (Shaw, 2022), stručno znanje koje nije površno ali ni ekspertsko, koje vodi u rigidnost i nefleksibilnost (Cohendet et al., 2017), kao i visoka unutrašnja motivacija poput radoznalosti (Čiksentmihalji, 1999). Recimo da upravo tako izgleda naš Oslobođeni čovjek, koji će nas pratiti na ovom putu uvođenja kreativnog mišljenja u naš obrazovni sistem.

U primjerima iz prošlosti možemo vidjeti da su veliki naučnici, umjetnici i filozofi tragali za sredinama u kojima su mogli da stvaraju pa su nerijetko napuštali ne samo svoje rodno mjesto već i svoju rodnu zemlju. Ne želim da naša djeca zbog neadekvatnih uslova odustaju od svojih kreativnih potencijala, jer zbog zavisnosti od odraslih ne mogu spakovati svoj kofer i otići negdje drugo. Smatram izuzetno važnim da odrasli, ne samo svojim vrijednostima i stavovima već i ponašanjem, doprinesu stvaranju povoljne klime za ispoljavanje kreativnosti. Zato nije samo pitanje kakav učitelj, nastavnik i roditelj treba neko da bude već šta treba da radi i kako da postupa s djecom u cilju podsticanja kreativnog mišljenja pri rješavanju problemskih zadataka u školi i životu. Njihov potencijal za kreativno mišljenje ne mora da bude visok, ali oni sami moraju posjedovati kompetencije o kreativnosti, poznavati pod kojim se uslovima u učenju podstiče kreativno mišljenje i ono što je možda najvažnije – prepoznavati kreativno mišljenje na ispravan način.

